

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling,
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 15. decembra 1926.

Št. 50.

Različna mnenja.

Manjšinsko gibanje stoji pod vtisom različnih razmer, v katerih živijo posamezni manjšinski narodi. Konference, ki so se doslej vršile in reševale manjšinsko vprašanje, so prišle radi različnih mnenj o pripadnosti k manjšinam v težke škripce, vendar se pa kaže, da dvodelitev manjšin v kapitalistične in proletarske ni brez vsake podlage. To naziranje se je rodilo iz dejstva, da so po vojni nastale nemške manjšine, ki so bile prej v okvirju enotne države kot večinski narod, še sedaj pod vplivom nekdanje moči in nekdanjega bogastva, ki jim daje ne samo moralčno moč do odpora, ampak tudi sredstva, stremjenja za samoupravo popolnoma izvesti. Na drugi strani so nastale iz že prej podjarmljenih narodov nove skupine manjšin, ki trpijo vsled prejšnjega zapostavljanja še sedaj na isti bedi in se razlikujejo od prvih ne samo na pomanjkanju zavednosti, ampak še bolj v sredstvih za vzdržavanje lastne uprave. Tu sem bi lahko prištevali Slovence na Koroškem in Goriškem, Hrvate in Čehe v Avstriji, Poljake v Nemčiji in več drugih. Upoštevanje tega dejstva je najbrže tudi napotilo internacionalno ligo žensk na kongresu v Dublinu do izjave, da zagovarja kulturno avtonomijo samo za manjšine, ki jo morejo praktično izvajati in nositi socialna in finančna bremena. Da se v tej izjavi skriva pravno pravica, ki zahteva za vse enako rešitev, o tem se ni govorilo.

Zanimivo je naziranje o pripadnosti k manjšinam. Prof. dr. Winkler, vodja manjšinskega urada na dunajski univerzi, tolmači nemško naziranje, da se spozna manjšinski narod sicer po rojstvu in jeziku, da pa je za pripadnost k manjšini merodajen edino pripadni čut (Zugehörigkeitsgefühl). Vsakdo bi se torej moral sam izjaviti, ali hoče pripadati k manjšini ali ne. Jan Skala, vodja lužiških Srbov v Nemčiji, zastopa temu nasproti slovansko sta-

lišče, da se smatra manjšinam oni, ki pripada po rojstvu in jeziku narodu, ki se razlikuje od večinskega naroda ravno v teh dveh neizbrisljivih dejstvih in da je čut pripadnosti nekaj subjektivnega, kar lahko vsak po svoji volji menja. Za določitev narodnosti pa ne more biti merodajno to, kar se lahko spremeni in menja. Dr. Winkler računa s tem, da bi po njegovem tolmačenju odpadli vsi nezavedni manjšinski elementi od pravega debla in se priklopili Nemcem, kar bi jim dalo seveda največ koristi. Tudi katastrofa se je rodil iz tega naziranja.

Iz dejstva različne gospodarske moči manjšin sledi zahteva Nemcev po popolni samoodločbi, po upostavitvi kulturnih avtonomij po vseh krajih, kjer prebivajo Nemci. Druge slabše manjšine stoje bolj na stališču soodločbe z večinskim narodom, ker stoje na stališču, da je država primorana skrbeti tudi za manjšine, ne samo za večine. Da se pa država briga tudi za manjšinske zadeve posebej, je treba tudi manjšine pritegniti k sodelovanju in jim pustiti primerno vplivno vlogo.

Po enotnem načrtu delujejo nemške manjšine in bi se z gotovostjo lahko naglašalo, da imajo tudi enotna navodila od enega mesta, namreč Berlina. Do vstopa Društva narodov je imela Nemčija dovolj časa, da si je natančno izdelala statistiko svojih manjšin po raznih krajih in preštudirala zahteve, ki jih naj stavi v imenu vseh manjšin na pristojnem mestu. Pruski parlament je dal v tej smeri nalogo vseučiliškim profesorjem in postavil posebno postavko v proračunu ministrstva za prosveto „za podporo posebnih kulturnih interesov nemštva“. Da se cilj doseže, se ne sme videti rešitev tega vprašanja v priložnostnih kongresih in svečanosti, ampak je treba sistema in to od strani države, dežel, občin, predvsem pa nemškega znanstva. V resnici so došli po tem načrtu odlomki mirovnih pogodb v ljud-

skašolske učne knjige, da se nemška mladina že v nežnih letih seznanja z usodo bratov in sester izven države.

Nikola Pašič umrl.

Dne 10. decembra 1926 je nenadoma preminul Nikola Pašič, vodja narodno-radikalne stranke, mnogokratni ministrski predsednik, eden največjih srbskih in jugoslovenskih državnikov. Po odstopitvi vlade Uzunovič vsled znane italijansko-albanske zveze je bil ravno na tem, da vpostavi novo vlado, ko ga je zadela možganska kap. O tem državniku piše „Arbeiterwille“. Narodil se je v času, ko je bila Srbija še neupoštevana vazalska država. Pod „Črnim Jurijem“, pradedom sedanje kraljeve hiše, se je tlačanstvo sicer malo omililo, ali vrhovni vladar je bil sultan. V Belgradu je obiskoval Pašič tehnično visoko šolo ter bil štiri leta v tujini. Potem je stopil kot inženjer v srbsko službo. Ko sta leta 1876 Milan, vladar Srbije in Nikita črnogorski nastopila proti Turkom, je stopil prostovoljno v vojsko in se bojeval v Moravski dolini. Globoko ga žalil poraz in ko je leta 1877 belgrajska vlada pod vplivom ruskih zmag zopet napovedala vojno, se je ponovno udeležil in z zadovoljstvom doživel na berlinskem kongresu priznanje neodvisne Srbije. Leta 1878 se je pustil v okraju Požarevac izvoliti v skupščino in je stopil tri leta pozneje na površje radikalne stranke. Malosrbska politika Milana Obrenoviča, ki je postal kralj, in prijateljstvo z Dunajem nista ugajala in ko se je vzdignila l. 1883 v Zaječaru (njegovem rojstnem kraju) vstaja proti dinastiji, je bil Pašič voditelj in je moral bežati v tujino. Bil je obsojen na smrt in leta 1889 pomiloščen. Vrnil se je in postal predsednik skupščine in župan Belgrada. Kot poslanik v Petrogradu si je pridobil visoko spoštovanje, a je bil kmalu spet v prestolici. Pri napadu na odstavljenega Milana je bil l. 1899

PODLISTEK

Kovač Franc:

Novi zvonovi.

(Nadahevanje.)

V.

Župnik Janez je izbral nekaj primernih pesmi, da jih deklamirajo šolarice na dan blagoslovljenja. Frida, desetletna deklica, je prinašala včasih gospodu župniku pošto. Bila je pridna in ubogljiva deklica, znala se je tako ljubko smehljati, kot da bi žuborel bister potček. Kadar je prinesla pošto, je imel Janez vedno za njo kaj pripravljenega, pero, podobico ali cukerkčke. Njo so gospod najprej vprašali, če bi se hotela naučiti pesnico, kar je tudi Frida, nekoliko časti željna, z velikim veseljem pritrčila.

Veni sapi je hitela domov materi povedat, kakšna čast da jo je zadela:

„Mama, mama, gospod so rekli, da se bom jaz za zvonove eno pesmico naučila.“

Tudi mami se je dobro zdelo in so še isti dan povedali očetu. In takoj drugi dan, ko je Frida stopila v šolo, se je hvalila pred tovarišicami:

„Meni so pa dali gospod eno pesem za naučiti, da jo bom takrat povedala,“ pravi samozavestno in ponosno pogleda okrog sebe.

Na obrazih deklic se je pojavilo veliko začudenje in zavist.

„Ti seveda, ki si gospodova cartica,“ odvrne pikro Greta, obžalujoč, da ona ne donša gospodu pošte.

„Saj ne boš ti sama povedala, bodo gotovo tudi druge,“ pravi Nani. Vsaka je upala, da bodo tudi njej dali gospod pesmico. Tudi matere bi rade videle in so nagovarjale hčerke, naj prosijo gospoda.

„Mama, Frida bo pa pesmico povedala, kadar pridejo zvonovi,“ pravi Greta materi, ko pride iz šole domov.

„O!“ se začudijo mama.

Daljši molk: mama nekaj časa premišljuje in pravijo:

Pa še ti prisi gospoda, da ti bodo dali in se boš naučila.“

A deklice se niso prav upale. Vendar je župnik Janez uvidel, da mora določiti za deklamacije tudi druge, sicer bosta zavist in nevoščljivost še večji.

„Jaz sem tudi dobila eno pesem, ne boš ti sama povedala, bomo druge tudi,“ pripoveduje zmagovalno Greta pred poukom Fridi.

„Pa ti imaš le kratko pesmico, moja je daljša in lepša. Ti, ki se slabo učiš, si dobila le kratko pesmico. Pa jaz bom prva povedala, so mi rekli gospod.“

Temu seveda tovarišice niso mogle kaj ugovarjati:

„Ja ti, ki vedno letaš k gospodu po cukerkčke in podobice, seveda moraš biti povsod prva.“

Iz šole se je vračal župnik domov. Leni je šla počasi pred njim in se včasih ozrla nazaj. Očividno ima nekaj na srcu, a hoče na samem povedati gospodu, v šoli ni hotela, da bi je drugi ne slišali.

Nekako s težavo pravi:

„Mama so repli, da bi tudi meni dali eno pesem.“

„No, pa boš, v nedeljo po blagoslovu pridi k meni, pa dobiš,“ odgovori župnik po kratkem pomisleku.

In res je prišla; ko je župnik Janez odhajal iz cerkve, je že čakala pred župniščem.

„Aha, ti bi rada pesmico?“

Deklica samo vneto prikima in se nasmehe.

„Kar z menoj v sobo pojdi, bodeva kaj poiskala.“

In na pisalni mizi je že ležala pesem pripravljena, lepo spisana na belem papirju, celo stran dolga.

„Na, tu imaš, pa se dobro nauči!“

„Kakor očenaš bom znala.“

Kakor vihra je lahkonoza odhitela domov in celo pozabila zapreti duri v župnikovo sobo, naravnost k materi:

„Mama, mama, že imam,“ ji kaže list začrtih oči

navzoč in le rusko prijateljstvo ga je rešilo, da mu ni bilo treba obsedeti pet let ječe, na katero je bil obsojen pod vladarjem Aleksandrom Obrenovič, ki je storil smrt leta 1903. Ko je prišel na prestol Peter Karadžoržević, je postal Pašič zunanji minister in dobil leta 1904 predsedstvo, ki jo je obdržal z malimi izjemami do smrti. Velikosrbska ideja je bila njegova zvezda vodnica. Nerač se je udal Dunaju pri aneksiji Bosne in Hercegovine, leta 1912 pa je vstvaril balkansko zvezo proti Turkom, ki je rodila uspehe — povečano Srbijo. Ko je bil Potiorek leta 1914 poražen, je regent Aleksander, sedanjí kralj, prvokrat svečano spregovoril besedo „Jugoslavija“. Katastrofa leto pozneje mu ni odvzela upanja na zmago. Kot šef delegacije je podpisal mirovne pogodbe ter se je kot starček bojeval za konsolidacijo novo nastale države do zadnjega trenutka. Bil je izvršilni organ probujajočega jugoslovanskega naroda in mu je bila moč države nad vse. Na Balkanu pa je bil najmočnejša sila in se da primerjati z Bismarckom.

Švica zoper žitni monopol.

Dne 5. dec. je narodno glasovanje v Švici odklonilo državni žitni monopol, ki se je tam med vojno uvedel. Med vojno so vse države vzele v svoje roke prehrano vojaščin in civilnega ljudstva. Kmetu se je predpisalo: toliko smeš jesti, toliko moraš oddati. Komisije so hodile od vasi do vasi pregledovat, ali ne bi imel kedo še kaj žita skritega. Ko je vojna že minila, je država še naprej oskrbovala ljudstvo s kruhom in konečno smo prišli tako daleč, da je država dajala ljudem vsem vkup kruh brezplačno, plačali so ga konečno ljudje, ki so imeli kaj prihranjenega denarja.

Tako, kakor Avstrija, Švica ni gospodarila; uvedla je žitni monopol, da bi brezvestni trgovci ljudsko potrebo ne zlorabili. Zdaj je nastalo vprašanje ali naj ta monopol ostane, ali se naj odpravi? Kmetje in delavci so bili zanj, drugo ljudstvo je reklo: „Tako se pričinja socializiranje države in tega ne maramo.“ Le-ta žitni monopol nas posebno zanima, ker se je to vprašanje proučevalo od naših gospodarjev, ki so precej enoglasno priporočali, naj se tak monopol uvede tudi v Avstriji in tako pomore kmetom do boljše cene za žito in meso.

Človek bi mislil, da v avstrijski državi, ki niti polovice potrebnega živeža ne pridela sama, ne bo nobene skrbi, da bi kmet ne mogel prodati svojega žita in svoje živine. A stvar je le vsa drugačna: polja so na Ogrskem, v Rumuniji, v Banatu veliko rodovitnejša kakor pri nas, delavci so tam cenejši in gospodarji so tam često dosti naprednejši kakor mi, za to se ogrska, rumunska in druga pšenica lahko prodaja po ceni, ki našemu kmetu ne daje več nobene rentabilite. Tisto velja seve tudi za pitovno živino. Ali tedaj naj kmet v Avstriji neha obdelovati polja? Tudi naše tovarne izdelavajo blago 30% dražje kakor inozemstvo, raditega pa jim niti na misel ne pride, da bi obrat ustavile: marveč od države zahtevajo, da se industrijo varuje s 30% carino. Ko so se vršila pogajanja radi carine, so kmetje rekli: Varujmo enako tovarne in kmetištvo; delavci pa so rekli: Varujmo industrijo s carino počez 30%, kruha pa si ne pustimo preveč podraževati in kmetom ne dovolimo carine čez 10% vrednosti.

Ko je naša kmetijska produkcija tudi približno 30% dražja nego inozemska, ne more carina od 10% varovati kmečko gospodarstvo. 10% carina ne zadržuje ne Ogrske, ne Rumunske, da nas obsipajo s svojim žitom in mesom, ki se tam tako poceni producirata, da še domača država pri visoki ceni, ki se pri nas izkupi, pobira zadno izvozno carino. Vrhutega nas teži še nekaj drugega: Dunaj je od Ogrske in Češke samo 50 km oddaljen, planinske dežele pa so oddaljene stotine kilometrov in vsled tega Češka in Ogrska nimata za svojo blago skoro nič voznine, ki grdo obremenjuje živino, ki bi jo hotel posestnik na Koroškem poslati na Dunaj. V ti krizi smo gledali na Švico, peljali so se naši veščaki tja in so mislili: tam imajo žitni monopol, napravimo ga še mi. Z monopolom bi bili delavci zadovoljni: enkrat radi tega, ker bi se jim kruh manj podraževal kakor s carino, potem pa še

posebej raditega, ker je vsaki monopol zlasti pa še žitni korak naprej proti socializirani državi, v kateri država deli delo in kruh in vso last vzame zase. Ako imamo monopol, se kruh delavcem manj obremeni kakor s carino. Pšenice uvažamo letno za 2200 milijard, doma se je pridela za 500 milijard, 10% carina na vse pšenice znaša 220 milijard, in če se domače pšenice proda polovina recimo za 250 milijard, se tudi cena te dvigne za 10%, to je za 25 milijard. Ako imamo monopol, bi ta lahko ceno domače pšenice zvišal za 30% recimo, seve če bojo delavci privolili, kar je zelo dvomljivo, kmetom bi se tedaj pri pšenici primaknilo 75 milijard in samo ta znesek bi obremenjeval delavski kruh, carina 220 milijard bi pa odpadla, seve bi s tem odpadel tudi državni dohodek. Iz tega razloga hočejo delavci žitni monopol in bil bi tudi kmetom po volji.

Nemški pojmi pripadnosti ter samoodločba sta pripravna, koristiti v prvi vrsti samo nemškim manjšinam. Da je Nemcem tudi samo do teh manjšin, se kaže na dejstvu, da hodijo Nemci na Letvanskem svoja pota in se iz principielnih vzrokov ne družijo ne s poljskimi in ne z ruskimi manjšinami, da bi dosegli v skupnem nastopu iste manjšinske pravice. Nočejo se pustiti ovirati od drugih in jim je lastna sprožnost večje koristi, ker si lažje ravna po političnem vetru.

Uspeh nemške propagande za manjšinsko gibanje se pokaže v tem, da so pridobili za to vse Nemce in celo take, ki do sedaj niso imeli lastne organizacije kot n. pr. v Besarabiji, kjer se je sedaj ustanovilo društvo „Das deutsche Volk Bessarabiens“ in se spojilo s „Verband der Deutschen in Grossrumänien“. Razna društva so v medsebojnih stikih, vsa pa bodo imela svoje korenine v Nemčiji. Po raznih državah imajo nemške manjšine različni vpliv, povsod pa večja kot druge manjšine. Na Rumunskem obstoji gledališko društvo, ki dobiva svoj naraščaj iz Avstrije in Nemčije, ker lasten naraščaj ne zadostuje. Nova rumunska naredba, ki zahteva, da mora biti igralec ali vsaj imetnik gledališča romunskega državljanstva, je naleteja na veliki odpor. Na Ogrskem izkazuje nemško manjšinsko šolstvo tri vrste šol: popolnoma nemške šole s obilganim madžarskim jezikom, utrakvistične šole, v katerih se nemško in madžarsko v enakem številu ur poučuje in čisto ogrske šole z nemškim učnim jezikom. To dejstvo je treba tembolj podčrtavati radi tega, ker so Nemci pri podeljevanju enakih ugodnosti napram drugim manjšinam najbolj ozkosrčni in prištevajo na Koroškem utrakvističnim šolam šole, pri katerih nima manjšina nobenega vpliva, nobenega zastopstva in tudi ne nobenega poduka v tem smislu kot Nemci na Ogrskem.

O gospodarski moči nemške manjšine v Jugoslaviji poda dobro sliko „Cillier Zeitung“, ki poroča, da dobijo revni člani nemškega pol. in gospod. društva v Sloveniji brezplačno pravno zastopstvo in brezplačno zdravniško pomoč. Nemški delodajalci pa se pozivajo, da naj nastavljajo v svojih podjetjih samo ljudi, ki se od pol. in gospod. društva priporočajo ter se naj vsi nezaposljeni tam oglašajo. Še nobena manjšina ni izdala takih navodil in iz tega se vidi, da se čutijo „brezpravni“ Nemci kot manjšina tako močni, da jim je država deveta briga in da se iz lastnih sredstev upajo ohraniti svoj živelj. V to pa jim je pripomogla le sijajna preteklost v predvojni dobi ter nekonsolidirano stanje novonastalih držav, ki v svojem političnem strankarstvu dajejo Nemcem najboljše orožje v roke, da izkoriščajo položaj v svoje svrhe.

Kaj torej? Bila je doba, ko nihče ni dvomil, da ima država dolžnost, prevzeti v svojo oblast vsa velika podjetja: železnice, elektrarne, premogovnike, pošto, telefon, brzojav itd. A zadnja leta so nas učila kako je nevarno, če delavci neovirano razpolagajo z železnico. Delavska organizacija je sicer v to upravičena, vkolikor brani delavske koristi, ali je nevarna, vkolikor postane agresivna, ko je izgubila stik in smisel za druge stanove. V nevarni dobi smo in v ti bo nevarno dajati preveč oblasti tujim ljudem v roke. Saj ključa do svojega hrama niti sosedu ne boš dal, da bi ga dajal tujemu človeku! Razmerje med delavcem in kmetom se mora poprej poblažiti in ustanoviti pravičen red, ki vsakomur pusti sad

njegovega dela, ki vsakogar sili, služiti si svoj kruh s poštenim delom, ki zadostno skrbi za tiste, kateri sami zase skrbeti ne morejo. Samo na ti podlagi se bo našel sporazum, nikdar in nikoli pa se ne more ljudstvo podvreči diktaturi — strahovladi — nekaterih, ki so si znali pridobiti veliko maso.

Zanimivo je, da za žitni monopol piše celo predsednik naše države, Hainiš, za žitni monopol glasujejo kulturni sveti in na sebi bi ne bilo na njem nič krivičnega: ali ključa do svojega kruha ne moremo prepuščati strastni mestni agitaciji. Človek nikoli ni dosti previden: Spoštuj sosedu, ali plota med hišami ne podiraj.

POLITIČNI PREGLED

Dunaj, 13. nov. Javnost še sedaj ni prišla iz finančnih škandalov. Te dni razburjajo javnost mahinacije bivšega finančnega ministra dr. Ahrerja, ki je pobegnil v Ameriko. Usodne pogodbe poštne hranilnice z znanim finančnim in borznim špekulantom Boselom, o katerem smo že poročali, so bile namreč sklenjene pod vlado kanclerja dr. Rameka in finančnega ministra dr. Ahrerja. Poštna hranilnica je trpela veliko škodo in ker je bil dr. Ramek radi tega zaslišan od parlamentarnega odbora, ki preiskuje afero poštne hranilnice, obremenjujejo njegove izjave pobeglega ministra. Ta je baje podpisal aranžman poštne hranilnice z Boselom, čeprav so se temu upirali vsi višji uradniki pri hranilnici in ministrstvu. Po vesteh, ki krožijo tukaj, bi moral za to prijeto pol milijona dolariev. Radi teh razkritij je kancelar dr. Seipel naročil avstrijskemu poslaniku v Washingtonu, naj nemudoma pozove dr. Ahrerja, da se vrne v domovino. Ako se to ne zgodi, zahteva javnost, naj se proti njemu uvede kazensko postopanje in izda tiralica. Po vesteh pa je odpotoval Ahrer v Havano (Kuba) ter po radiju sporočil vladi, da se ne more vrniti, ker je ravno na tem, da si uvede skromno eksistenco in pravi, da je služil državi skozi šest let zvesto kot vojak in osem let na odgovornih mestih, tu mora vsako sumničenje nereda odvrati. Vrnitev je nemogoča, ne vstevši tega, da bi vožnja trajala 20 dni. Poslaništvo pa mu naj izroči konkretna vprašanja, katere bo pod prisego odgovoril. „Arbeiterwille“ pravi, da v tem slučaju ni potreba, veliko spraševati, ker izjave sokrivcev zadostujejo, da je državo za 539 milijard ogoljufal. Na mestu bi bila edino tiralica, ki se bi mu morala poslati, ne pa vprašanja, na katere bi on odgovarjal. Preiskovalni odbor mora razčistiti zadevo. — V parlamentu se je obravnavala te dni tudi pristno koroška zadeva, regulacija Zile. Ponovno se je vlada opozorila na veliko škodo, ki jo je trpela dežela vsled povodnji. Škoda, da vlada le deloma more pomagati. Mezdna postava se je sprejela in posl. Steinegger je naglašal, da se vladi ne more očitati, da bi ne skrbel za nastavljenec. Več kot eno tretjino z brezposelnim vred že vzdržuje država. Dr. Angerer se je zavzel zopet za profesorje, sodnike in učitelje ter za ženske nastavljenec, da se jim izboljša položaj. Dr. Seipel je odgovoril, da sedanjo finančno stanje ne pripušča končne ureditve, da bo pa v bodoče gotovo boljše. Zakon o penzijskem zavarovanju nastavljenecv bo še ta mesec rešen.

Inozemstvo.

Italija—Francoska. Ker se ob francosko-laški meji še vedno nabirajo fašistovske čete, je bila tudi Francoska s svoje strani primorana na protiukrepe, da se reši mogočih iznenadenj. Italija vodi jako oster žurnalističen boj napram Francoski ter ji očita, da se ona najbolj prizadeva, da bi odvrnila Jugoslavijo iz italijanskega vpliva. Mussolini je celo hotel dobiti Nemčijo na svojo stran z osti proti Franciji, kar pa so ti odklonili. Francoski listi z zadovoljstvom beležijo ta čin in delajo na to, da bi si zasigurali naklonjenost Nemčije, ki zopet začne igrati veliko vlogo. Zlasti za zblizanje na gospodarskem polju si prizadevajo državniki ter bodo temu najprej sledili bančni zavodi. Nemčija seveda zahteva odpoklic kontrolnih komisij, kar pa niti pri zasedanju v Ženevi nočejo brezpogojno sprejeti, ker se je dokazalo, da se oborožuje.

Albanija stoji zopet v sredi evropske politike. Vstaja proti sedanjemu režimu se še ni popolnoma udušila in izvira zlasti iz nezadovoljstva krščanskih plemen proti tiranu Ahmed Zogu. Le temu pa se je posrečilo, da je dobil zaslombo v Italiji, s katero se je sklenila prijateljska in kakor se zatrjuje, tudi vojaška pogodba. Italija se zavezuje, da bo stavila v slučaju potrebe Ahmed Zogu svojo vojaštvo na razpolago. Ta pogodba je imela na Jugoslavijo tako porazljiv učinek, da je podal Ninčič kot zunanji minister svojo ostavko in da je tudi celokupni kabinet odstopil. To ima lahko za posledico, da se bo v bodoče jugoslovanska politika še bolj opirala na francosko prijateljstvo. Vsi listi obsojajo zahrbtnost Italije, ki si misli na ta način ojačiti postojanke na Balkanu in zasesti mesto stare Avstro-Ogrske, ki je silila na Balkan. S tem pa se ogrožava mir na balkanskem polotoku, ki ima lahko zle posledice.

Madžarska, Romunija. Na Ogrskem se vršijo volitve, ki bodo prinesle vladi večino glasov. Pripisati je to dejstvu, da nastopajo vladne stranke pod bičem vladnega terorja, ki mu ni najti nikjer primere. Shodi opozicije so bili večkrat prepovedani ter izvršena preiskava kandidata. Socijalisti bodo iz tega vzroka izgubili precej mandatov. Kakor se izve, so bili enoglasno do sedaj izvoljeni grof Bethlen kot ministrski predsednik, grof Klebelsberg kot učni minister, Scitohwsky kot notranji minister. V Romuniji se na povratek Karola ne računa in po prihodu kraljice Marije iz Amerike je bila ona sprejeta v vladni svet, v katerem je še ministrski predsednik in šef liberalne stranke Jargo. Kralj je bil ponovno operiran in se mu svetuje, da si poišče zdravilišča v Franciji.

DOMAČE NOVICE

Heimatschutz in sodnija. V 43. številki našega lista smo že poročali, da so pristaši Heimatschutza v Krivi Vrbi nasilno spravili iz stanovanja nekega Nagela, čevljarja po poklicu in da so bili pred sodiščem v Celovcu dvakrat oproščeni, akoravno so se tožili zločina javnega nasilstva. Ker se je vedno vložila ničnostna pritožba, je prišla zadeva pred prisojniko sodišče v Gradcu, ki je po zopetnem zaslišanju obsodilo sledeče osebe: Rossbacher na 4 mesece pogojno, Egger sen. na 3 mesece pogojno, Karl Egger na 2 meseca brez-pogojno, Fritz Egger na 2 meseca brez-pogojno, Rossmann na 2 meseca pogojno, Perschan na 2 meseca pogojno, Huber na 2 meseca brez-pogojno, Koch na 2 meseca pogojno, vsi z 2letnim rokom, da se izkažejo. Gilek in Wedenig sta bila oproščena. S tem se je vsaj malo zadoščalo krivici in našla pravica, katere je na Koroškem čim manj.

Bela. (Pomoč.) Deputacija občinskih zastopnikov, ki je prosila pod vodstvom dež. poslanca g. Poljanca od deželne vlade pomoči za poplavljenе kraje, je imela delni uspeh. Začasno se je obljubilo samo 4000 šilingov podpore, občina pa najame za najnujnejše potrebe 30.000 šilingov posojila. Vojaščina, ki je v hvalevredni disciplini in požrtvovalnosti popravljala mostove in ceste, sedaj odrine in se vrši delo z domačini. Poči v razne kraje se morajo še pred največjo zimo popraviti, da ne bo trpelo dovaževanje lesa iz grabnov, ki je samo po zimi mogoče. Dejstvo, da si mora najeti občina posojilo, je napravilo na vlado slab utis, posebno še radi tega, ker bi morala občina prevzeti cesto v Korte. Ta cesta je sicer nova, ali kakor se je pokazalo pri zadnjem deževju, bo vedno trpela in vedno zahtevala nova popravila in stroške, katere bi občina težko prenesla. Ker je okoli 20 mostov, večinoma lesenih, bo v toku časa za popravilo veliko stroškov, ki bi jih dežela lažje nosila kot občina. Ker vodi pot na državno mejo, ni samo lokalnega pomena in že iz tega razloga zadeva celokupne dežele.

Z dežele. Kakor bomba je vplivala vest o polomu Koroške banke, ker tudi na deželi ne bo brez posledic. Ni še ravno dolgo od tega, kar smo brali bombastična poročila o sijajnem stanju njenih financ. Ker se je vedno povdarjalo, da je Koroška banka najbolj soliden zavod in se zatrjevalo, da se ne spušča v dvom-

ljive špekulacije z efekti in se ne igra lahkomišljeno s premoženjem njenih vlagateljev, so ji ljudje zaupali svoje prihranke, a sedaj nenkrat napove bankrot. Vodstvo banke pa smatra ljudi za tako naivne in lahkovorne, da sporoča, da je prišlo vse popolnoma nepričakovano in vali krivdo na druge. Noben pаметen človek ne bo tega verjel, a brezvestno je, da je banka do zadnjega sprejemala vloge. Zopet očividni nauk, naj bi se ljudje rajši oprijeli domačih posojilnic in ne zaupali bankam, akoravno obljubujejo nekoliko večje obresti.

Obrt na deželi. Splošno opažamo, da je dandanes na deželi manj obrtnikov kot nekoč in še ti niso ravno preobloženi z naročili. Rokodelci, katere človek najbolj potrebuje, kot čevljarji in krojači, so imeli včasih po par učencev in najmanj enega pomočnika. Vsi so imeli dovolj dela, a dandanes je mojster sam in še ne more živeti od same obrti, temveč se obenem peča s poljedelstvom ter ima trafiko ali gostilno. Brezposelni rokodelski pomočniki si podajajo vrata, a mojster ne more nobenega sprejeti, ker sam nima mnogo dela, pa tudi radi tega, ker bi moral plačevati več socialnih davkov kakor mezdni davek, brezposelno podpora, za delavsko zbornico in bolniško blagajno, ki odnesejo toliko dobička, da se ne izplača in ostane rajši sam. Mojster, ki zaposluje v svoji obrti tuje moči, mora plačevati 8—9 različnih davkov, katere zaračuna delodajalcem in vsled tega se izdelki tako podražijo, da vsakdo gleda, da jih čim manj porabi. V današnjih slabih gospodarskih razmerah gospodar varčuje in štedi ter hodi ob delavnikih bos, z njim vsa družina, a po zimi v cokljah, da se prihranijo dragi čevlji. Istotako se gleda na obleko, da čim dalje vzdrži. Posledica je, da imajo rokodelci manj dela in je več brezposelnih. (Drugi stanovi pa smatrajo obleko in obutev za važno potrebo in rajše zahtevajo povišanje plače kot bi hodili v manj lepi obleki ali cokljah. Op. ured.)

Goriče pri Borovljah. (Vandalizem.) Kakor smo zvedeli, se je spominska ploča, katero so hoteli neznan zlikovci izklesati in odstraniti, a so bili pravočasno izdani oblasti, zopet zazidala. S tem bi bilo prejšnje stanje, kakor ga zahteva zakon, postavljeno, vendar pa se o zlikovcih molči in oblasti do sedaj še niso ničesar poročale. Izvedeli smo tudi, da je precej dolgo trajalo, predno so prišle poklicane oblasti na lico mesta in prijele zlikovce, ki si upajo po noči na tuji hiši opravljati nečasten posel. Nam se dozdeva, da je tako dejanje kaznivo in da se ne more kratkomalo na ta način izbrisati, da se upostavi prejšnje stanje, krivce pa pusti pri miru.

Hodiše. (Aufmarsch.) Koncem minulega meseca je bil tudi pri nas „Aufmarsch“. Okoli trideset na zid nabitih je prišlo in vsak je imel kakšno blago zraven sebe. (Kravo, konja, o-mare, stole itd.) Dne 3. t. m. bi imel biti rubež, pa na veliko veselje ni bilo nikoga. Neki kmet je nalepil na hlevska vrata letake od plebiscitne dobe, na katerih so tiste velike obljube, kako se bo nam dobro godilo in koliko časa bomo brez davkov. — Pri Kajžniku so bila okna dne 27. m. m. v drugič pobita. Tudi pri nas je nekaj takih, ki žalujejo po denarju, ki je bil v koroški banki. Posestniki, domača hranilnica je najbolj zanesljiva, ker daje posojila zopet le kmetom, ki imajo varno zemljo.

Rožek. (Naša industrija.) Industrija se v zadnjem času pri nas zelo razvija. Zgornji del Rožeka je sama industrija. Mlin in žaga na elektriko, lončar in mizar, mlekarnar in sirar, trgovci kar trije in štiri gostilne, da ni treba nobnemu žeje trpeti, za živino in ljudi občinska tehtnica in kar štiri radiopostaje. Sedaj se je naselil še „omrelar“ v industrijski rožeški okraj. Bodo vsaj tudi dežniki v redu, ko je tako vreme! (O obrti in industriji iz raznih krajev bi potrebovali še več podatkov. Op. ured.)

Sele. Nova občinska hiša je dograjena. V podpriljučju, visokem pritličju in v podstrešju ima dokaj lepih prostorov. Lična stavba se od severne strani vidi kot enonadstropna hiša, glavni vhod pa je z juga od ceste v visoko pritličje. Spodaj sta dve sobi, namenjeni za stanovanje občinskim revežem, ali če teh ni, drugim ljudem, drvarnica, ki se v slučaju potrebe da pripraviti za sobo, in klet oziroma

zapor. V visokem pritličju je stanovanje za tajnika s kuhinjo in shrambico, prostorna občinska pisarna in še ena manjša soba. V podstrešju je stanovanje, obstoječe iz dveh prostornih sob in majhne kuhinje. Hiša je zidana iz opeke in krita z duritom. Stala je okoli 15.000 S. Od mesca novembra sem je tudi že obljubena. Stanovanje v podstrešju je vzel v najem trgovec Janko Just, ki pa ni maral biti sam, zato je šel v župnijo Dvor nad Vrbo po nevesto Faniko Sereinig in jo po poroki v Celovcu pripeljal na svoj novi dom. Bog daj srečo: občini s hišo in mlademu paru ter drugim prebivalcem v njej!

Št. Vid v Podjuni. (Kurja bolezen.) Ženski svet razpravlja te dni o bolezni, ki je zadela kurji rod, in ga, kakor se sliši, že precej decimirala. Predvsem so prizadete jarčke, na katere polagajo naše gospodinje največje nade. Greben postane črn in krof je stalno poln, ne da bi ga na novo zalagale. Nekaterih jarčk se je lotila driska. Slišali smo, da dobe kure zopet rdeč greben in začnejo nesti jajca, ako se jih krmí z maščobo in se jim olupí jezik. Upamo vsaj, da bodo ostale kure pridneje nesle, da našim gospodinjam ne bo treba stradati kave.

Nonča vas pri Pliberku. Bliža se konec leta, ki je nam dalo dosti nesreč. Dne 30. marca in 20. oktobra smo imeli požar. Dne 8. junija je ubila na polju strela nekega delavca. Povodenj je napravila precej škode in tuji kupujejo naša posestva. Ko bi le naši ljudje bili bolj sklenjeni, pa bi tega ne bilo treba!

Železna Kapla. (Shod.) Nameravano zborovanje kmetijske podružnice se ne vrši dne 19. t. m., kakor se je javilo, ampak šele dne 16. januarja prihodnjega leta, ker kulturni svet za ta dan nima govornika na razpolago. Tudi na Reberci se misli vršiti shod, ki se bo pravočasno naznanil, da se na ta način omogoči ljudem razpravljanje gospodarskih vprašanj v najširši javnosti.

Drobiž s Koroške. V gozdu pri Dvoru je bil neki Auer napaden od potujočega vrtnarja Vallanta in okraden. Zločinec je rojen l. 1901 v Judenburgu, 13krat radi kraje kaznovan in je zbežal. — Gospa Marija Dežman v Železni Kapli je oddala trgovcu Staudacher iz Pliberka obe hiši s trgovino vred v najem. — Nevarnega požigalca so oblasti prijele v Pliberku in ga izročile sodišču. — „Kreditorenverein“, ki ima glavni namen, da zastopa koristi upnikov pri poravnava in konkurzih, je obdržal 30. m. m. svojo II. generalno sejo. — Po več kot enem mesecu se je našlo truplo Franca Skodlerja, ki se je utopil v Zili pri spravljanju lesa. Rodom je bil iz Jugoslavije. — Prostovoljna požarna bramba v Celovcu je v preteklem mesecu v osmih slučajih donesla prvo pomoč in prevozila 55 bolnikov. — Dne 8. t. m. se je slovesno blagoslovilo 5 novih zvonov za stolno cerkev v Celovcu; največji zvon tehtal 2610 kg. — Zveza gospodarskih zadrug na Koroškem je slavila 9. t. m. 25letnico svojega obstoja. — Vodstvo koroške banke je v dolgem članku obdolževalo vlado, da je ona kriva poloma. Sedaj je odgovoril g. Schumy v še večjem članku in v osmih točkah dokazal svojo nedolžnost in nemožnost, da bi se bila dežela zavzela banke.

DRUŠTVENI VESTNIK

Bilčovs. (Ženski odsek izobr. društva.) Nastopil je čas, da se naša društva vzdramijo ter z zopetnim delom skušajo svojim članom nuditi nekaj priložnosti za bistritev razuma, krepitev volje, vzgojo srca. Najboljši pripomoček v dosego tega namena pa so prav gotovo večkratni sestanki. Pomudimo se torej večkrat v naših toplih sobah, kjer je ugoden čas za pomenke in pripovedovanja. Da so v tekih pomenkih ravno ženske najbolj zgovorne, je gotovo in prav bibilo, ako bi to zgovornost porabile tako, da bi imela naša družina in sploh vsi od tega največ koristi. Tako se je že vršil prvi sestanek letošnjega zimskega delovanja našega ženskega odseka dne 21. nov. Na dnevnem redu je bil pozdrav voditeljice, dve pozdravni deklamaciji ter govora čg. župnika in preds. izobr. društva. Razvili smo naš program za letošnje sestanke z geslom „zavednost“,

tako narodne kakor verske. Vse naše ženstvo, ki se zaveda resnosti naših dni, naj bi se vzdramilo in podalo roke k skupnemu delu v našem društvu.

ČEBELARSKI VESTNIK

Letni občni zbor deželne zveze za čebelarstvo se je vršil dne 8. t. m. v Beljaku. Zastopane so bile vse podružnice ter je imel zastopnik za vsakih 10 članov volivno pravico. Navzočih je bilo blizu 200 čebelarjev. Vsled omejenega časa so se odložila poročila vodstva, tajništva in blagajništva na konec seje ter se le v glavnem razpravljala. Druga točka, ki se je tikala obstoja prodaje medu po zvezi, je bila najvažnejšega pomena ter so morale podružnice odločiti, ali še hoče nadalje obstati ali ne. Dne 12. novembra je namreč vložil g. Neunteufel, ki je največji čebelar, pri seji deželne zveze pritožbo, v kateri navaja 12 točk ter zahteval, da bi se nakupovanje in prodaja medu po zvezi razpustilo (takozvana Honigverschleibstelle). Ta pritožba je bila tudi od več čebelarjev podpisana. Deželna zveza je na zborovanju iz teh točk vzela posebno eno, ki je za manjše čebelarje velikega pomena, v pretres in ker so čebelarji v toku govora prišli do prepričanja, da je skupno nakupovanje in prodaja medu važnega pomena, so razveljavili podpise in glasovali za obstoj. Ker se je predsednik pritoževal, da pod takimi okolščinami ne more voditi predsedstva, ker se delo ovira in se mečejo polena pod noge, so se čuli predlogi, da se naj dotične osebe izključijo iz odbora. Z večino glasov sta bile nato dve osebi izključeni. — Gospodu Ulbingu, ki se bavi posebno z vzgojo matic, se je dovolilo 100 šilingov nagrade za trud in napredek, ki ga je dosegel in ki bo v občno korist celemu čebelarstvu. Poročilo tajnika Šmidt in blagajnika Braz se je vzelo z zadovoljstvom na znanje ter se jima izrekla zahvala. Za leto 1927 se je določilo 2 šilinga udnine. Ker bo izdajala deželna zveza (Landesverband für Bienenzucht) še svojo glasilo, bo prišlo 3—4 šilingov na enega uda. Zaključno besedo je govoril predsednik Mattitsch, ki se je zahvalil za obilno udeležbo in je želel čebelarjem bogato, s strdjo obdarovano leto 1927.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Nemčija je sprejela z 250 glasovi proti 158 zakon proti literarnemu šundu in umazanosti. — V Openici pri Ohridu (Srbija) so izročili obratovanju rudnik svinca in srebra. Dnevno se nakoplje 2—3 vagonov rude. — Mussolini je uvedel davek na neozenjene moške od 25 do 65 let. — Švica je zavrgla s 371.000 glasovi proti 365.000 državni žitni monopol. — V Jugoslaviji se bodo revidirali predpisi glede zaposlovanja inozemskih delavskih moči. Namen je, da se število čim bolj skrči. — Češka šteje 1.300.000 organiziranih telovadcev in športnikov. — Javen ples se je vršil v aeroplanu, ki vrši promet na prog London—Pariz v višini 2000 m. — Na Romunskem je izbruhnil v kraljevi palači požar, ki je uničil prestolno dvorano in sprejemnico. Reševalnih del so se udeležili člani kraljevske rodbine in vlade. Požar je nastal v poslopju za služinčad in se hitro razširil. — Snežni plaz je zasul pri smučanju menihe na Velikem svetem Bernardu. Pet novincev je lavina odnesla, trije so mrtvi. — V Slavoniji, Liki in Dalmaciji so bili silni snežni meteži, ki so povzročili znatne prometne ovire. Deloma je bilo na prog 4 m snega. — V Bosni so ustrelili medveda, ki je tehtal 250 kg. — V Skoplju je orožniški kaplar Stankovič iz ljubosumnosti izvršil štiri umore. — Pri proizvajanjih v cirkusu Adolfa na Dunaju sta se ponesrečili že dve osebi. — Pri volitvah v Jugoslaviji nastopijo Nemci z radikali in postavijo skupno kandidatno listo z narodno radikalno stranko. — V Njujorku predvajajo z velikim uspehom jako posrečene govoreče filme. Ta čudež je dosežen z novim izumom vifonoma. En aparat stane 150.000 dolarjev. — Z dvigom franka narašča na Francoskem gospodarska kriza. Tvornice napovedujejo redukcijo nastavljenecv. — V Trientu zgradijo največjo elektrarno v Evropi. Kanal

za vodo bo dolg 16 km, padec pa 75 m visok. — Dunajski velesejem se bo vršil 13.—19. III. leta 1927. — Koncem meseca se prično na Dunaju pogajanja jugosl. delegatov z našim prometnim ministrstvom v svrhu določitve direktnih železniških tarifov med obema državama. Rešeno bo tudi vprašanje znižanja tarife za prevoz jugosl. lesa preko Avstrije. — Visoko šolo za telesne vaje ustanovijo v Romuniji. — V Berlinu že obstoji enaka šola.

Shranjevanje jedi in živil v vročih dneh. Gospodinji povzročajo shranjevanje jedil in živil v vročih poletnih dneh čisto mnogo skrbi, zlasti, če pri stanovanju ni primerne shrambe, kleti in sličnega, kar pri starih hišah skoraj povsod manjka. Shranjevanje jedi na toplih ali solncu izpostavljenih mestih je zelo riskantno, ker se lahko pokvarijo in postanejo neužitne ali pa škodljive. Sledeči način shranjevanja najobičajnejših živil in jedi so se izkazali kot zelo uspešni in primerni: teletino, svežo, polij z vročo raztopljeno mastjo ter jo nato obesiti na primeren, seveda kolikor mogoče hladnem prostoru. — Vojeno meso in slanino polij s solno raztopino (v vodi raztopi toliko kuhinjske soli, da je voda nasičena). Pred uporabo je treba tako meso in slanino seveda dobro umiti, ker je sicer prežarko. — Mleko prekuhaj in dodeni med vretjem nekoliko sladkorja. Po 10 minutah mleko odstavi in ga do shlajenja neprestano mešaj. Tako mleko se nikoli ne skisa, ako ni na pretoplem prostoru. — Surovo maslo stisni v ilovnat lonček, ga pokrij s krpo, ki si jo prej dobro namočila v slani vodi ter nato lonček zaveži s pergamentom. — Jajca zloži v žagovino, sol ali pepel. Pri tem pa se jajce drugo drugega ne sme dotikati, marveč ga mora od vseh strani obdajati tvarina. Ubitemu jajcu prilij par žlic vode in premešaj, da se ne posuši.

Z dežele. V bližini mest in tovarn občuti kmet vedno hujše pomanjkanje poslov in delavnih moči. Če fant odraste šoli, tedaj pač še dela par let na kmetih, a že tedaj sanja o tovarni in mestu, češ, ko bom malo večji, bom šel v fabriko, tam bom bolj prost in sam svoj gospod. Drugi si zopet poiščejo stalne službe s pokojnino za starost, kjer si morejo ustanoviti lastno družino. Opomoglo bi se temu, ako bi se uvedlo splošno starostno zavarovanje. Kmet sam temu ne more pomagati in radi tega bi morala priskočiti država. Žal, da se res dobijo žalostni slučajji, da je priden in trezen posej, ki je delal eno ali dve življenski dobi v občini, vsled nastalih razmer v času inflacije primoran, v starih letih hoditi od hiše do hiše, da se preživi. Kdo še ni videl obupanih obrazov starih ljudi, ki so hoteli vzdigniti svoje prihranke, a se jim je izplačalo par grošev? Dandanes obdelava polje samo še kmet, ki ima odrastle otroke, a položaj se spremeni, ko prevzame po očetu gospodarstvo sin. Harmonija (soglasje), katero vzdržava očetov ugled, kmalu preneha, otroci se začno prepirati in tožariti zavoljo dedščine in eden za drugim zapusti dom in gre v tujino. Če se prej ne razkropijo, se razidejo gotovo tedaj, ko pride k hiši mlada gospodinja. Da bi ostali vsi doma in pomagali bratu-gospodarju, na to ni misliti in je iz gospodarskih ozirov tudi nemogoče, ker so gospodarske razmere drugače kot n. pr. za časa starih Slovanov, ki so pač lahko živeli v zadrugah s starostno na čelu. Takrat so lahko ostali vsi otroci ene družine skupaj, vsak si je postavil hišo poleg očetove, se oženil, delali pa so skupaj. Omogočilo se je tako življenje radi tega, ker je bilo obilo neobdelane zemlje brez gospodarja in pokrajine slabo obljudene. Če se je število ljudi v zadrugi pomnožilo, so se ljudje preselili v druge kraje ali pa obdelali in izorali več zemlje. Dandanes je vse to nemogoče, ker ni več prostega sveta brez gospodarja. Niti tedaj bi ne bilo izvedljivo, če bi na podlagi domačih hišnih postav vsi sinovi in hčere ostale doma na gruntu. Vsi bi se poženili in na istem posestvu bi se za pomnoženo prebivalstvo pridelalo premalo živeža in gotovo bi že v drugem rodu morali iti po svetu. Edino kar bi odtegnilo tok ljudi z dežele v mesta in tovarne nekoliko omejiti, bi bilo starostno zavarovanje, a tudi to bi imelo

samo delni uspeh. Sploh ima ime tovarna ali mesto za ljudi na deželi nekaj očarujočega in privlačnega in povsod, kjer cveti industrija, trni kmet na pomanjkanju delavnih moči. Zato vidimo, da si kmet pomaga, kakor si ve in zna. Komaj čaka, da otroci nekoliko odrastejo, da morejo prijeti za delo. Neštetokrat vidimo, da komaj šoli odrasli otroci opravljajo najtežja dela in da tudi šolobvezni otroci korakajo za prihodnost. V počitnicah, ko si mestni otroci odpočijejo od „napora“ šolskih klopi, mora otrok na kmetih pridno delati in pomagati pri gospodarstvu. Že v 38. in 39. številki našega lista se je o tem pisalo. Beg z dežele je naraven razvoj človeštva, kojega kulturni nivo je postal vsled izobrazbe toliko višji, da kmetijstvo ne more več vsled omejene rentabilnosti zadovoljiti človeških zahtev. Angleško kmetijstvo je propadlo v dobi, ko je postalo človeško delo dražje od omejenega izkupička kmetijskih pridelkov in ker je bila trgovini, obrti in industriji dana možnost do večjega razvoja, so si ljudje tam poiskali nove vire dohodkov in blagostanja. Slično stremljenje se opaža pri nas in temu ne odpomorejo nobene odredbe. Le večji izkupiček bi malo ustavil beg, znano je pa tudi, da beži od kmetijstva ravno inteligen ten naraščaj, ker se v kmetijstvu njegove zahteve veliko težje zadovoljijo kot v drugih poklicih. Dežele analfabetov in slabega napredka imajo še sedaj večino ljudi na kmetih in se ne pritožujejo radi pomanjkanja delavnih sil. Zadržuje jim prehrana in obleka in ne stavijo na druge ugodnosti nobenih zahtev. Ako bi mi mogli dobiti Kitajce ali zamorce v naše kmetijstvo, bi najbrže bili ti prav zadovoljni, dokler bi se tudi oni ne priučili večjim kulturnim zahtevam.

Razglas.

Glasom sklepa občinskega odbora z dne 28. novembra t. l., se vrši javna dražba

občinskega lova

v Globasnici, dne 27. decembra 1926 ob 1. uri pop. v občinski pisarni. Lov se odda v najem po katastralnih občinah za dobo 5 let, to je od 1. julija 1927 do 30. junija 1932. Nadaljna pojasnila daje občinski urad v Globasnici.

Globasnica, dne 8. decembra 1926.

Jekl Janez, župan. 122

Vabilo na igro „DESETI BRAT“

ki jo priredi izobr. društvo „Gorjanci“ v Kotmari vasi dne 19. decembra ob 2 uri pop. pri Cingelcu na Trati. Vstopnina l. sedež 1 S, II. 80 g, III. 60 g, stojšče in galerija 40 g. Vse prijatelje poštene zabave prisrčno vabi

119

Vabilo.

Izobraževalno društvo „Danica“ uprizori na Štefanovo, dne 26. decembra 1926 ob pol treh popodne pri Voglu v Št. Primožu božični igrokaz

Logarjeva sinova

ali

Mir ljudem na zemlji.

Med odmori petje in tamburanje. — Prijazno vabi

121

Vabilo na občni zbor

Slovenske čitalnice v Glinjah, ki se vrši dne 26. decembra ob 3 uri pop. pri Cingelcu na Trati s sledečim sporedom: 1. Poročilo načelstva. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti.

120